

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת תשא, פרה
שנת תשע"ג

סימן מ'

ברוך השם, אור ליום ב' שמות, תקצ"א

[המכתב נכתב בלשון אידיש, כי נכתבה גם לאשתו מרת חנה ע"ה ובניהם, כיון שגם בסביבותיהם בעיר טולטשין פתה המגפה רח"ל, ונעדר מהם אמה ע"ה כמ"ש במכתב ל"ט, לכן ערך להם מכתב בלשון אידיש לנחמם מיגונים וצערם]

שלום לאהובי בני חביבי הרבני מו"ה יצחק שיחי

השם יתברך ישמרכם מכל רע, ויסיר מחלה מקרבכם, ויתן לכם חיים טובים וארוכים, אכ"ר.

ליבע קינדיר איר קענט אליין פארשטיין דעם צער פין אייערי בריף, וואס איך האב גיהערט די בשורות פין אייער שטוב, איינס נאך דאס אנדרע, השי"ת זאל שוין רחמנות האבין, נאר וואס קען היינט ווער העלפען, נאר השם יתברך אליין, אין מיר קאנין מער ניט נאר בעטין אים תמיד, אולי ירחם

מן הסתם האט איר גיהערט וואס סיא טיט זיך, פיל זאגין אז פה איז ח"ו ערגיר גיווען איידיר אין טולטשין, סע זענין זייער פיל מענטשין נעדר גיווארין, השי"ת זאל שוין רחמנות האבין.

היינט וואס פאר איין עצה קאן איך אייך גיבין, מען הערט אלי טאג אז מען וועט ח"ו ציא שפארין. גם בביתי איז ניט געזונט בת אשתי חיה תחי, השם יתברך ישלח לה רפואה שלימה בקרוב [מרת חיה שבאה אח"כ בברית נישואין עם הר"ר דוד צבי בן מוהרנ"ת ז"ל]. דעם צער מיט די יסורים מיט די פחדים, וואס איטליכיר האט די צייטן פאר שטייט איר אליין. קיין עצה קאן מען היינט גאר ניט גיבין, מען קאן ניט העלפין נאר בעטין השם יתברך ברחמים ותחנונים, אולי יחוס אולי ירחם.

לעת עתה קוק איך ארויס בכל שעה צו הערין פין דיא קינדער וואס זענין שלאף בייא אייך וואס זייא טוהין, השם יתברך ישלח להם רפואה שלימה מן השמים בקרוב, וישמור את כולכם מעתה, וישמח נפשיכם בכל הטובות מהרה.

ליבע קינדיר למען השם שטארקט אייך, און לאזט אייך ניט אפ, האט בטחון אין השם יתברך, ער וועט אייך ניט אפ לאזן ח"ו, אך לא בעי ישלח יד (איוב ל. כד. ועיין מס' ע"ז ד. ולקמן מכתב ש"ג) ער וועט אייך שוין העלפין, און וועט אייך טרייסטין מיט אלירליי נחמות וישועות גדולות. וואס סע איז גיווען איז בודאי אלץ לטובה, ווייטער וועט ער אייך שוין אפ היטין, וכאב את בן ירצה ויחבב אתכם, ויושיע לכם בכל טוב, והכל יתהפך לטובה.

ווייטער קאן איך פיל ניט שרייבין, מחמת גרויס צער פון אייך, ומכל הצדדים. השם יתברך ירחם עלינו ועל כל ישראל, ויאמר למלאך הרף ירך, וישוב אלינו וירחמינו. דברי אביך המצפה בכל רגע לשמוע הטוב מכם. נא לזרו להודיעני מיד מביתכם ומשלום כל אחד ביחוד, השם יתברך ירחם וישמיענו בשורות טובות זה מזה תמיד.

דברי המצפה לישועה

נתן מברסלב

תודיענו גם משלום בן אחותי ר' אייזיק נ"י, [ר' יצחק אייזיק בן אחותו ותלמידו של מוהרנ"ת] ומשלום כל אנ"ש ואוהבינו ורעינו, ירחם ה' ברחמיו המרובים מעתה עלינו ועל כל ישראל, כי עת צרה היא ליעקב וממנה יושע ירמיה ל. ז.

אהובי בני מי יתן לי אבר כיונה, אעופה אליך לראות עמך פה אל פה, אך מה לעשות כי גבה טורא בינו, וליוצא ולבא אין שלום. למען השם למען השם, חזק ואמץ עתה ואל תהיה נמשך אחר הצער כל כך ח"ו [יש מימרא מאנ"ש בשם רבינו"ל: כל הנמשך אחר הצער הצער נמשך אחריו]. כי ה' אתך אל תירא ואל תחת, בטח בה' כי לא יעזוב אותך.

אנו מחוייבים להפקיד רוחינו ונשמותינו בידו יתברך, והטוב בעיניו יעשה עמנו, עתה יודעים הכל כי אין עצה ותחבולה כי אם להשליך עצמו על השם יתברך, וזכור עתה כמה החיית עצמך בפסוק (תהלים נה. כג) השלך על ה' יהבך וכו', בקיין הזה [ועיין בספר ליקוטי מוהר"א יודוטשוב על ילקוט מלאכי ג' בשם מרן הבעל שם טוב הק' צוקלה"ה, הובא בספר בעל שם טוב ע"ת פ' מקץ א"ר]. עתה עתה הגיע העת שתחיה עצמך בפסוק זה ביותר ויותר, וה' ישיע לך. וכעת אי אפשר להאריך יותר, עד שיגיע לי אגרת ממך מהרה, ולה' הישועה.

החצי רובל-חדש קבלתי, ועשיתי מה שמוטל עלי להתפלל להשם יתברך ערב שבת סמוך לקבלת שבת, ואמרת התפלה (בליקוטי תפלות ח"א סי' קכ"ג) של הכ"ד מיני פדיונות וכו'. השי"ת יעורר לב הצדיק שיכול לעשות זה הפדיון, ויבטל כל הגזירות קשות מעלינו ומעל כל ישראל.

ברוך אלוקינו אשר עזרנו עד כה, שאנו יודעין גם עתה מדברים נשגבים כאלה, שיש בהם כח להחיותנו גם עתה, ולשמח נפשותינו תמיד, אם נרצה לחזק עצמינו, ולשום לבנו היטב לכל החסדים והטובות, נצחיות נפלאות ונוראות, אשר גמל עלינו ברחמי רוב חסדיו.

(עד הנה נמשכה החולאת הנ"ל. מכאן ואילך התחיל להיות שקט עד ערך שבוע א' או יותר ואז שקטה הארץ תהלה לאל – הגה"ה מדפוס ישי.)

סימן מ"א

יום ב' יתרו תקצ"א

אהובי בני חביבי וכו'.

דע בני כי השם יתברך גדול מאד, ואי אפשר לדבר בזה כלל, אפילו מה שמתנוצץ בלבי, וקוינו להשי"ת שהכל יתהפך לטובה, כל מה שעובר על כל אחד ואחד, רק חזק ואמץ. וזכור היטב מה שאמר רבינו ז"ל (ליקוטי מוה"ר ח"ב סי' מ"ח) שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת ה', זכור זאת היטב עתה בכל יום, ובפרט בזמנים הבאים לשלום, כי יצטרך לך מאד מאד, כי עדיין אין אתה יודע מה שיכול לעבור על האדם.

ואפילו אתם צריכים להיות עקשנים גדולים במעט מעט עבודתכם, וגם בהרצון וההשתוקקות והכיסופין צריכין להיות עקשן גדול, לחפז ולהשתוקק בהרצון חזק תמיד להשם יתברך ולתורתו, יהיה איך שיהיה, כמבואר אצלי באריכות, ויעבור עלי מה, אני חפץ אף על פי כן האמת לאמתו, שהוא השם יתברך ותורתו, שהוא עצם האמת. וזהו (ש"ש ת. ד.) מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ, כאשר כבר דברנו בזה.

(ע"ן בספ"ק ליקוטי הלכות ה' ערב ה'ג וז"ל: העיקר הוא הרצון. שצריך האדם להרגיל את עצמו לכסוף ולהשתוקק ולהתגעגע בכל עת להשם יתברך, ולתורתו ולמצותיו, ולהשתדל תמיד שיהיו לו רצונות טובים חזקים וקדושה וכו'. וכן דיבר מזה רבינו ז"ל כמה פעמים בכמה לשונות שהעיקר הוא רק הרצון והכיסופין שירצה ויכסוף תמיד ברצון חזק לעשות רצונו יתברך באמת, ואם אף על פי כן אינו זוכה, מה לעשות, ויתגבר לבלי להפסיק ולבטל הרצון ח"ו, רק ירצה יתר ברצונות חזקים יותר, ויתגבר ברצון חזק וכיסופים גדולים להשם יתברך תמיד בכל עת לעולם ועד, כי העיקר הוא הרצון (שם אות א').

והכלל הוא שאין שום יאוש בעולם כלל, ואפילו אם האדם הוא כמו שהוא, כל זמן שעדיין הוא זוכר את השם יתברך ויש לו רצון לשוב אליו יתברך, אף על פי שזה כמה אשר הוא כוסף לשוב אליו יתברך, ועדיין לא זכה לתשובה, אדרבא פגם יותר והוסיף חטא על פשע ח"ו, אף על פי כן יחזק עצמו בהרצון יותר ויותר, וירגיל עצמו בכל עת לכסוף ולהשתוקק להשם יתברך תמיד בכל עת, ועל ידי זה בוודאי סוף כל סוף יזכה לצאת משטותו, ויזכה בוודאי לתשובה בלי ספק. ודרך זה הוא עצה טובה ונכונה לכל אדם שבעולם, מגדול ועד קטן, הן צדיק גדול מאד או איש כשר באמת הצריך לצאת מדרגא לדרגא גבוה יותר, הן אנשים הקטנים במעלה מאד, ואפילו המונחים בשאל תחתיות המלוכלכים במעשים רעים מאד, אף על פי כן על ידי הרצון הכל יכולים לעלות מתכלית ריוטא התחתונה עד רום המעלה, ואי אפשר לבאר בכתב עוצם מעלת הרצון והכיסופים וקדושה כפי מה שהבנו מרברי רבינו הקדוש ז"ל, כפי מה שזכינו לשמוע מפיו הקדוש בעצמו, כי בכתב אי אפשר לבאר אפילו קצה אפילו חלק מאלף

וכבר גילה כמה כמה תורות גבוהות על זה, אשר נדפסו מכבר, אבל יותר מזה הבנו מפיו הקדוש, ומתנועותיו הקדושות, ורמיוותיו הנפלאים, בעת שדיבר מזה וכמה וכמה פעמים. וצריך כל אדם כפי מה שהוא להרגיל עצמו מאד בזה לכסוף ולהשתוקק תמיד להשם יתברך, ברצון חזק ותקף, ודבר זה יכול בוודאי כל אדם לקיים אפילו הפחות שבפחותים, ואי אפשר לקלקל ולסתור עצה הזאת בשום אופן, מי שרוצה לקיימה.

כי בשלמא כל הדברים והעצות שבעולם ויכל הבעל דבר להתגבר לבלי להניח את האדם לעשותם, אבל רצון לבד זה אי אפשר לסתור בשום אופן, כי יהיה איך שיהיה, אף על פי כן אני רוצה לשוב להשי"ת ברצון חזק, כי מי פתי ומשוגע שלא ירצה טוב האמתית והנצחית, רק שקשה לו להתגבר על מה שצריך להתגבר, אבל על כל פנים הרצון של כל ישראל המאמינים בהשם יתברך, בוודאי חזק מאד מאד לשוב אליו יתברך. רק מחמת שאין יודעין מעלת הרצון, שהרצון בעצמו טובה מאד, על כן כשרואין שכמה פעמים רצו ברצון חזק להשם יתברך, ואף על פי כן עדיין לא זכו לעבודת השם יתברך, וגם קצת פגמו יותר, על כן הם מתיאשים בעצמם ושוכחים לכסוף יותר, עד שנתעלם הרצון אצלם. ובאמת זה הפגם קשה יותר מן הכל, כי איך שהוא על כל פנים לא יניח את הרצון ולא יטוש ולא יעזוב את הרצון, אדרבא ירגיל עצמו לכסוף ולהשתוקק בכל פעם יותר ויותר ברצון חזק יותר ויותר להשם יתברך, וזה הרצון בעצמו טוב מאד, ויכול לזכות על ידי זה לתשובה שלימה באמת, ולעלות לכל המעלות וקדושה (ע"ן בפנים באריכות).

וזה שאמר השבעתי אתכם בנות ירושלים בצבאות או באילות השרה, מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ (ש"ש ח. ד.). היינו שכנסת ישראל אומרים להאומות והסטר אחרא שהם נקראים צבאות ואילות השרה, שהם החיות רעות הדרוסים וטורפים, שהם עיקר כח היצר הרע וישראל קדושים אומרים להם, שלא יועיל להם שום דבר שהם עושין ומשתדלים לקלקל ח"ו האהבה שבין ישראל לאביהם שבשמים, על ידי הפיתוי והסתות שמפתין ומסיתין את כל אחד ואחד במה שמסיתין אותו, לרחוק מהשם יתברך ח"ו, שכל זה לא יועיל להם, כי אף על פי שכבר נכשל בנו כמה וכמה, אף על פי כן אנו עדיין חפצים ומשתוקקים להשם יתברך בחפץ ורצון ותשוקה גדולה מאד מאד.

וזה מה תעירו ומה תעוררו את האהבה "עד שתחפץ". כי לא יועיל לכם מה שאתם עוסקים לעשות שנאה וקילקול ח"ו כמו שפירש"י שם, כי לא יועיל כלום, מאחר שלעולם אי אפשר לבטל הרצון וקדושה, כי בוודאי כל אחד מישראל כפי מה שהוא, עדיין הוא חפץ ומשתוקק לשוב להשם יתברך. ומאחר שעדיין יש להם רצון וכיסופין לאין סוף יתברך, בוודאי לא יוכל להרחיק ישראל מהשם יתברך לעולם, כי סוף כל סוף ישיבו אליו מאחר שלעולם הרצון חזק לשוב אליו יתברך (כי הרצון הוא נמשך מרעו דרעיון, שהוא עתיק קדישא, ששם אין מגיע שום פגם כידוע, ושם נאמר (איוב לה, ו) אם חטאת מה תפעל לו וכו' כידוע, ועל כן כנגד הרצון אין יכול לקלקל שום פגם וחסא, כי הרצון מתגבר על הכל כי שם אין מגיע שום פגם והבן). כי בהרצון נמשך מרעו דרעיון שזה ענין אור האין סוף, ולכן בענין הרצון אי אפשר לקלקל בשום אופן כי אור הרצון הוא אור אין סוף שאינו נפסק לעולם, כי אין סוף ותכלית כי אחר כל הקולקולים ח"ו, סוף כל סוף אנו משתוקקים אליו יתברך ברצון חזק, כי אור הרצון הוא אור אין סוף שאין לו סוף (שם אות ה' – ו).

ובליקו"ה ה' בהמ"ז (ה"ד אות י"ב) פ"ה הכ' וזה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחתה מקשה היא. כי איתא בדברי רבינו ז"ל שצריכין להיות עקשן גדול בעבודת השם, ומי שהתחיל מעט בעבודת ה' יודע זאת שא"ה להיות איש ישראל באמת כ"א על ידי עקשנות גדול, כי הרבה הרפתקאות ועלויות וירידות צריכין לעבור על כל אחד ואחד, בלי שיעור. ואם לא יהי' עקשן גדול לבלי להניח על ידי זה מעט עבודתו שהתחיל, א"א לו שישאר על עמרו וכו'.

וזה בחינת וזה מעשה המנורה מקשה זהב, מקשה לשון עקשנות. שצריכין להיות עז וקשה בעבודת השם בעקשנות גדול מאד כנ"ל. וזהו עד ירכה עד פרחתה מקשה היא, דהיינו שכל הצדדים והפרחים שבמנורה עד ירכה עד פרחתה שהוא כלל ההתפארות שהוא בחינת מעשה המנורה כנ"ל, כל זה נעשה רק על ידי עקשנות בחינת עד ירכה עד פרחתה מקשה וכו' שמתחלה ועד פה צריכין עקשנות ועזות גדול כנ"ל ע"כ.

וכי שם אח"כ (באות כ') ועיקר העזות והעקשנות הוא בהרצון, שצריך האדם שרוצה ליכנס בעבודת השם שיהי' עקשן גדול ברצון לכל יעזוב ולא ירפה את הרצון משום מניעה בעולם, וזה עיקר העקשנות וקדושה. וזה עיקר ההתפארותו יתברך מה שהוא יתברך מתפאר בעבודת ישראל, כי באמת עיקר ההתפארות הוא רק מה שהשם יתברך מתפאר עם הרצון והחשק והכיסופין וקדושתו של כל אחד מישראל, מה שכל אחד מישראל לבד בווער תמיד ברצון חזק לזכות לעבודת השם באמת, וזה עיקר ההתפארותו יתברך שמו. כי העבודה בעצמה אינה יקרה כ"כ, כי הכל מאת יתברך כמ"ש מי הקדימיני ואשלם וכו' וא"א לנו לעשות שום דבר שבקדושה ולא לנו

מאמר משיב נפש

ע"י

מאת אחד הרבנים שליטי"א

סימץ י': כולם אהובים וכו' כולם קדושים

שואל: אם כן הוא כאשר דברת, כי לא כיוון רבי נחמן לבטל שום אחד מצדיקים הקודמים וגם לא מבני דורו, א"כ למה לא אוחזים חסידי ברסלב מכל הצדיקים המפורסמים, היינו תלמידי הבעש"ט זי"ע, וגם אינם לומדים בספרי שאר תלמידי הבעש"ט, רק הכל הוא רק רבי נחמן וספריו וספרי תלמידיו.

כולם אהובים, כולם קדושים

[המשך דברי מוהרנ"ת בליקוטי הלכות] כולם אהובים, כולם קדושים, כי כולם מדברים מרצונו ית' הנעלם בהתורה והמצוות, ובודאי אסור לקוץ בריבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת אשר עיניהם צרה כשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יצא מפייהם, כאלו מצטערים על הראשונים שכבר יש הרבה ספרים ולמה לו עוד. ובאמת לא בדעת ידברו, כי לכל עת וזמן לכל חפץ.

כי מי יכריח אותו ללמד זה הספר, ואם לא יהיה לו פנאי ללמד זה הספר החדש, רק יבלה ימיו בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידו, ומה אכפת ליה שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני אדם שמסוגל להם זה הספר דייקא, כמו שרואין בחוש שיש בני אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשי"ת ע"י דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כ"א ע"י דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכך נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר חי על פני האדמה, לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד.

לבלי להלעיג ולבזות ח"ו שום ספר ההולך עפ"י דרכי התורה הקדושה

ולמה לא נלמד ק"ו מהעכו"ם, כי לא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העוה"ז שהוא הבל וריק צל עובר, ואעפ"י יש להם הרבה ספרים אלפים ורבות באריכות גדול מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספרים הרבה מאד בכל שנה, וכמעט בכל יום, ואינם קצים בריבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו ח"ו, להקפיד על ריבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו ואורך ימינו בעוה"ז ובעוה"ב לעולם שכולו ארוך וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים, ע"כ כל הספרים הקדושים שנתחברו עד הנה עדיין אינם חלק מאלף מעוצם ריבוי הספרים שיתגלו עוד בעת שיתגלו סתרי רזי התורה האמתיים, ע"כ צריכין להזהר לבלי להלעיג ולבזות ח"ו, שום ספר ההולך עפ"י דרכי התורה הקדושה, כי כולם צריכין להעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטין אלו הספרים, והם מחיין עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין עצמן בספרים אחרים דייקא כנ"ל ע"כ.

להאמין בכולם ולבלי להסתכל כלל על המחלוקת שביניהם.

וכתב (תפלת מנחה ה"ו אות י"ב) עיקר תיקון החובלים, כשמתקרבים מתוך מחלוקת וספיקות, ומאמינים בכל הצדיקים אעפ"י שחולקים זה על זה, לא כמו הליצנים שאומרים מאחר שחולקים זה על זה, הוא שומע דברי שניהם וחולק על שניהם, כי זהו דברי ליצנות, ונוגעים בכפירות רח"ל. רק האמת הוא להיפך, שצריך להאמין בכולם, ולבלי להסתכל כלל על המחלוקת שביניהם.

וזהו אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיתיך על משכנות הרעים. הינו אם לא תדעי לך למי להתקרב, כמו ששאל תחלה הגידה לי וכו' איכה תרעה וכו'. ע"ז השיב צאי לך וכו' ורעי וכו' על משכנות הרועים, הרועים דייקא לשון רבים. שתתקרב לכולם, כי מאחר שאינך יודע למי להתקרב, צריך אתה להתקרב לכולם ולהאמין בכולם, מאחר שכולם מזהירים אותך לקיים תורת משה בכתב ובע"פ. כי רק מהאנשים הכופרים ההולכים בדרכי החקירות, הרוצים להטות מתורת משה, ללמוד חכמות חיצוניות, ופורקים עול וכו', מהם צריכים להתרחק בתכלית הריחוק, אבל כל מי שמנהיג עפ"י התורה כפי שמסרו לנו רבותינו בגמרא ופוסקים וספרי יראים המיוסדים עפ"י דבריהם הקדושים, בהם צריכים להתדבק בכולם, כמ"ש וכו' תדבק, ואמרז"ל הדבק בת"ח ע"כ.

הלכה למעשה

ובאמת כן קיים למעשה הרה"ק ר' נחמן מטשעהרין מגדולי תלמידי מוהרנ"ת, שהוא עשה הליקוט הראשון של ספרי חסידות, כי הוציא לאור ספרי לשון חסידים ליקוט מספרי תלמידי הבעש"ט, ודרך חסידים מתלמידי המגיד, וזה היתה הליקוט הראשון של ספרי חסידות בעולם, וזה עשה ראש החברייא של חסידי ברסלב בימיו, ועשה זאת על הכוונה הנ"ל, כדי שיוזכו חסידי ברסלב לקיים ציווי רבינו ללמוד כל הספרים, והיות שלא היו בנמצא כ"כ כל הספרים הללו, ע"כ לקטם והביאם לפונדק אחד (כן מספר הרי"ם שכטר בשם ר' אברהם שטערענהארץ).

וכן המדפיס של ספרי ברסלב בפולין ר' אהרן לייב ציגעלמאן, הדפיס בסוף כמה מספרי ברסלב הצעטיל קטן של רבינו אלימלך, וכן עסקו הרבה חסידי ברסלב בכל ספרי החסידות כציווי רבינו, משא"כ בשאר חצרות של חסידים, עפ"י רוב עסקו כ"א רק בתורת רבם או רבותיהם בלבד, כגון בחב"ד עוסקים רק בספריהם (ויש כמה וכמה מאמרים בביטול על דברי חסידות של חצרות אחרות, ואכ"מ להעתיקם), וכן בחצרות טשעהרנאבעל עוסקים בספרי רבותיהם, וכן הוא בסלאנים וקרלין, שעוסקין בספריהם דוקא, וגם חסידי פולין עוסקין רק בספריהם, כגון בגער בחידושי הרי"ם ושפת אמת, וכן באלכסנדר בספריהם, או גם בשאר ספרי חסידי פולין תלמידי הר"ר בונם, כגון אבני נזר, שם משמואל, ספרי רבי צדוק, אבל לא בספרי רבותינו מגאליציע ואוקריינע.

לעשות שום דבר שבקדושה ולא להנצל משום עבירה כ"א על ידי ישועות יתברך כמו שאמר רז"ל בכל יום יצרו של אדם מתגבר ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו ה' נופל בידו. וע"כ עיקר ההתפארות הוא רק בהרצון. מה שכ"א מישראל רוצה ברצון חזק לעבדו יתברך. וכפי התגברות הרצון שמתגבר כ"א לכסוף להשם יתברך ברצון חזק, כמו כן וזכה לעבודת השם. וכמו כן השם יתברך מתפאר עמו, כי עיקר ההתפארות הוא העויות והעקשנות של ישראל מה שאיש הישראלי הוא עקשן גדול בעבודת השם שזהו עיקר התפארותו יתברך כנ"ל, ועיקר העקשנות הוא ברצון שזהו עיקר ההתגברות על המונעים ליכות לפועל מה שהוא רוצה בעבודת השם כי אפילו אם יהי' עקשן גדול ביותר בעבודת ה'. אף על פי כן בוודאי יש מניעות כאלה שא"א לאדם לשברם. למשל כשאדם צריך לנסוע לצדיק אמתי ויש לו מניעות רבות ועצומות. כגון מחותנו ואשתו ואביו ואמו ושאר בני העולם וכו'. ע"כ עיקר העקשנות הוא רק ברצון שאיך שהוא עכ"פ לא יהליש את הרצון. ואפילו אם מונעים אותו באלפים ורבות מניעות שנדמה לו שא"א לשברם בשום אופן, אעפ"כ הוא יעשה את שלו וירצה בכל פעם ברצון חזק יותר וכו', וכשהוא עקשן ברעתו ועומד בנסיון ואינו מניח את הרצון והחשק דקדושה בשום אופן. או בוודאי ישבר את כל המניעות. והמניעות יתפכו לישועות שיעורו ויושיעו השם יתברך ויסבב עמו סיבות לטובה באופן שיגמור ויוציא אל הפועל הדבר שבקדושה שהוא רוצה. נמצא שעיקר העקשנות ברצון. וזה עיקר ההתפארותו יתברך כנ"ל עיי"ש שהאריך בדרוש נפלא ונורא].

יתר מזה אין להאריך, כי מהסתם תהיה בקרוב פה בחיים ושלום.

דברי אביך המצפה לראות בטובך האמיתי לנצח

נתן מברסלב

סימן מ"ב

יום ג' פקודי תקצ"א, פה אומאן

שלום וחיים לאהובי חביבי כנפשי הרבני הותיק מו"ה חיים נחום נ"י לנצח.

[ר' חיים נחום בן הרה"ח ר' שמואל מורין, מתלמידי מוהרנ"ת]

בשעה זו שמעתי שהגיע מכתב מאתך, שחותנך נפטר תנצב"ה, המקום ינחם אתכם [חותנו הרה"ח ר' זלמן מק"ק אומן, מאנ"ש חסדי ברסלב, כמ"ש בימי מוהרנ"ת ח"ב ס' כ"ב. ומכתב הזה נכתב באומן, ואפשר שר' זלמן הזה חותנו של ר' חיים נחום אף שדר באומאן, אעפ"כ כתוב לו מוהרנ"ת "שמעתי שהגיע מכתב מאתך שחותנך נפטר" היינו שר' חיים נחום שלח מכתב למוהרנ"ת לק"ק ברסלב שחותנו ר' זלמן נפטר באומאן, ור' חיים נחום לא ידע שמוהרנ"ת נוסע לאומן ולכן שלח לו מכתב לברסלב]. **ומאהבתך רזיתי עצמי לכתוב לך שורותיים אלו, שתהלה לאל באתי לשלום לפה אתמול, וברוך השם הכל שלום.**

אך היטב חרה לי עליך על שהשלכת את אחותך על הצדיקת מרת אדיל תחי' [הרבנית מרת אדיל בתו הגדולה של רבינו ז"ל] **ופקדת עליה באזהרה לבל תנשא לאיש פשוט, עד שיוזמן לה למדן דייקא. היתכן לעשות כן, אם אתה רוצה להשיאה לתלמיד חכם דייקא, תקחנה לביתך, ותהיה מוטל עליך ותוכל לעשות כרצונך, ואיך אתה רוצה להעמיס העול על אדל תחי' שתהיה בביתה, אשר השעה דחוקה לה מאד כידוע לך, ותהיה צרורה מלהנשא עד שיוזמן לה תלמיד חכם דייקא, ומי יודע אם התלמיד חכם ירצה לישאנה על תנאי שיחזור על הפתחים עמה, כאשר דברת עמה, אפילו אם אחותך תתרצה לזה, מכל שכן שבאמת גם אחותך אינה מרוצה לזה כלל.**

כוונת ההערות והצינונים בכדי להבין את המכתב הק, וברצונינו בעז"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באימיל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוחם למפרע

מודעה משמחת ובקשה

בהיות שסידרנו כל תלמידי רבינו ז"ל על סדר הא"ב בסדר יפה אף נעים, וכן יש תחת ידינו מסודר כל תלמידי מוהרנ"ת ז"ל על דרך זה, וכן זכינו בעז"ה ל"ת" ל"ת" לסדר הספה"ק "עלים לתרופה - **מכתבי מוהרנ"ת**", עם הערות ובידורים על כל מכתב ומכתב, **בתוספת מכתבים מכת"י**, עד שפנים חדשות בא לכאן.

ולכן הנני פונים בבקשה מאת אנ"ש היקרים, **מי שרוצה לזכות ליתן יד ועזר להדפסת הספרים הקדושים הללו יפנה אלינו**, וזכות הרבים תלוי בו.

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום

מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן

718-855-2121

געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהר'ן הסבר, לויט די מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות חזקו ואמנצו אחיי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיין ולחפש בהם למצוא בהם **בכל פעם עצות להציל נפשיכם** (על"ת מכתב ש"ג)

שיעורים בספריו ברסלב קבועים

יום לחודש	יום השבוע	ליקוטי ח"ב	ליקויה ח"ד	ליקוית ח"ב
י"ח	שב"ק	לא:	קע"ז	גד
י"ט	א'	לה:	קע"ז	ה"ז
כ'	ב'	לט:	קע"ח	דח
כ"א	ג'	לט:	קע"ט	טי
כ"ב	ד'	מ:	ק"פ	יא"ב
כ"ג	ה'	מ:	קפ"א	י"ג"ד
כ"ד	ו'	מא:	קפ"ב	ט"ט

פרשת חיי

חודש חשוון

למכתבים למערכת וכן לכתוב מאמרים להופיע בעט סופר, אן להערות, וכן

מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימנעל, יפנה:

CONGHVPRINTING@GMAIL.COM

אן להפעקס: **845.781.6701**

להודעה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):